[redacted]

ਰਾਜ ਵਿਦਿਅਕ ਖੋਜ਼ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ,ਪੰਜਾਬ

ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਬੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਵਿੱਦਿਆ ਭਵਨ,ਬਲਾਕ ਈ,ਛੇਵੀ ਮੰਜਿਲ,ਫੇਜ਼-8, ਮੋਹਾਲੀ,

ਈ-ਮੇਲ:directorscert@punjabeducation.gov.in,ਫੋਨ ਨੰਬਰ:0172-221222

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ(ਸੈ.ਸਿੱ,ਐ.ਸਿੱ)
ਪੰਜਾਬ।

ਮੀਮੋ ਨੰ: E-781687/SCERT/G&C 2024/124/2024/G&C
ਮਿਤੀ : 23.10.2024

ਵਿਸ਼ਾ: Writ Petition No 924 of 2019 titled Gaurav Kumar Bansal Verses Union of India and Others Pending at Hon'ble Supreme Court of India.

ਹਵਾਲਾ : ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ: PSMCH/20/1259 Dated 30-04-2024 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

1.0 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਅਧੀਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

2.0 ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਰੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

2.2 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਮਿਡਲ, ਹਾਈ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਿਹਤਰ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

2.3 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਸੋਮਵਾਰ ਦੇ ਦਿਨ 5 ਮਿੰਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

2.4 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਮੀਨਾਰ/ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

2.5 ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਈਡੈਂਸ ਕਾਉਂਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

2.6 ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੰਪਾਇਲ ਕਰਕੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸੈੱਲ ਦੀ ਈ.ਮੇਲ. ਆਈ.ਡੀ. newmhppunjab@gmail.com ਤੇ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰ

ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਨੂੰ scertmentalhealth@gmail.com ਦੀ ਈ.ਮੇਲ ਆਈ.ਡੀ. ਤੇ ਭੇਜਣੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

ਅਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ,ਪੰਜਾਬ।

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰ: ਉਕਤ ਮਿਤੀ: 23.10.2024

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਪੀ.ਏ.ਟੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ., ਪੰਜਾਬ ।
2. ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਈਡੈਂਸ ਕਾਊਂਸਲਰ, ਪੰਜਾਬ।

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
(ਗਾਇਡੈਂਸ ਐਂਡ ਕਰੀਅਰ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ)
ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ,ਪੰਜਾਬ।

Director Health and Family Welfare, Punjab.
Parivar Kalyan Bhawan, Plot No. 5, Sector 34-A, Chandigarh
(Mental Health Branch, Room No. 103-104)
Email: - newmhppunjab@gmail.com

MOST URGENT

To

The Director General School Education
Punjab.
No. PSMHC/Pb/24/2346
Dated,14/10/24Chandigarh.

Subject: **Writ Petition No. 924 of 2019 titled Gaurav Kumar Bansal Versus Union of India and Ors. Pending at Hon'ble Supreme Court of India.**

Please refer to the subject cited above and this office letter no. PSMHC/20/1259 dated 30.04.2020.(copy attached)

That above mentioned letter was issued by this office in compliance to the directions of Hon'ble Supreme Court and for implementation of section 29, 30 and section 115 of the Mental HealthCare Act 2017 in the institutions/schools which comes under the purview of your department.

Now the Hon'ble Supreme Court has issued directions to file compliance report before 21st October 2024. Therefore, you are requested to send us action taken report in reference to letter dated 30.04.2020 before the next date of hearing of the case.

14/10/24

Director Health & Family Welfare, Punjab.

Received

DIRECTORATE OF HEALTH AND FAMILY WELFARE, PUNJAB
PARYWAAR KALYAAN BHAWAN, PLOT NO. 5
(Mental Health Cell)
Room No. 312, Second Floor, Sector 34-A, Chandigarh.

To

The Director General School Education

Punjab.

No.PSMHC/20/

Dated. Chandigarh

Subject: - **Civil Writ Petition No. 924 of 2018 titled Gaurav Kumar Bansal Versus Union of India and others pending in the Hon'ble Supreme Court of India.**

The school environment is a natural entry point for reaching children and adolescents with health education, health promotion and other health services. Schools present the ideal ecosystem for students to imbibe from peers and learn from role models, such as teachers and head of school. Health and Education are strongly connected-healthy children achieve better results at school, which in turn are associated with improved health later in life. Setting up positive and healthy school environment, then, plays an important role in improving the health, well-being, overall academic achievement.

It is pertinent to mention here that the above titled case filed by Shri Gaurav Kumar Bansal in the Hon'ble Supreme Court (State of Punjab is also party in this case as respondent no. 25) is related to an issue of effective implementation of Public Health Programme for the prevention and reduction of suicides in the States/UTs as provided under section 29, section 30 and section 115 of Mental Healthcare Act 2017 In this case the petitioner also raised an issue regarding the suicide deaths/suicide attempts happening in the States/UTS especially among the age group of 15-29 years. In this case the Hon'ble Supreme Court has directed all the respondent States/UTs to file status reports regarding the issues raised by the petitioners.

It is also pertinent to mention here that under section 29 of Mental Healthcare Act 2017, the Government has a duty to plan, design and implement programmes for the promotion of mental health and prevention of mental illness and to plan, design and implement public health programmes to reduce suicides and attempted suicides in the country.

Thus, in view of the above facts and as approved by Principal Secretary Health and Family Welfare, you are requested to take personal interest in the matter and to issue necessary directions to all the District Education Officers to implement following in the schools:

1. to designate officials/teachers as counselors who will be responsible for age appropriate learning for promotion of mental

health and prevention of mental illness at school level. For this schools shall co-ordinate with the health officials. This will ensure age appropriate skill-oriented, theme based sessions for schoolchildren.

2. schools shall co-ordinate with the health officials to ensure better mental health education at primary, middle and high school levels as Psychiatrists/ Clinical Psychologists/ Psychiatrists Social Workers/ Counselors of Health Department at district level are directed to visit once a month in the schools of their area for the counseling of students of schools as required under Mental Healthcare Act 2017.

3. to organize Seminars/Competitions for generating awareness regarding mental health/mental illness among the students

4. to develop health oriented programmes in schools and to involve students in recreational/extra curriculum activities such as:

   a. through weekly structured interactive classroom-based activities.
   b. assembly discussion/Yoga Sessions shall be given to students at school level

5. one day every month shall be dedicated as Mental Health Day in the Schools.

6. to send monthly reports regarding all above activities to State Mental Health Cell, Punjab through Civil Surgeon

Director Health Services
Deptt. of Health & Family Welfare
Government of Punjab

Copy to: No. PSMHC/Pb/2020/ 1260 Date: 30/04/20 Chandigarh

1. To Principal Secretary Health & Family Welfare, Health-5 Branch, Mini Secretariat, Sector 9A, Chandigarh for information please.

Director Health Services
Deptt. of Health & Family Welfare
Government of Punjab